

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 30, 43 IR  
46<sup>1</sup> STRAIPSNŲ PAKEITIMO  
ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 30, 43 ir 46<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas) tikslas – siekti Lietuvos investicinės aplinkos pagerinimo ir Lietuvos konkurencingumo didinimo bei nustatyti teisinį reguliavimą, kuris paskatintų apmokestinamuosius vienetus (toliau – vienetas) vykdyti reinvesticijas. Reinvestuoto pelno apmokestinimas ir mokesčių nuostolių perkėlimo ribojimas nurodomi kaip svarbiausi mokesčių bazės elementai renkantis šalį verslo perkėlimui.

Šiuo metu egzistuojantis ribojimas perkelti mokesčius nuostolius mažina Lietuvos mokesčių sistemos konkurencingumą lyginant su kaimyninėmis valstybėmis (pavyzdžiui, Latvijoje galima perkelti į kitą mokesčių laikotarpį visus mokesčius nuostolius), taip mažinant Lietuvos patrauklumą užsienio investuotojams. Pirmaisiais įmonės veiklos metais ar pradėjus įgyvendinti didelį investicinį projektą gali būti patiriami nuostoliai ir tik vėliau pradėdama uždirbti pelno. Tuo būdu neribotas nuostolių perkėlimas prisidėtų prie investicijų skatinimo Lietuvoje, o taip pat prie mūsų šalies BVP augimo.

Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai:

1. Siekti Lietuvos investicinės aplinkos pagerinimo ir Lietuvos konkurencingumo padidinimo.

2. Nustatyti teisinį reguliavimą, kuris paskatintų įmones vykdyti reinvesticijas.

**2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai**

Įstatymo projektą parengė - Seimo narė Rasa Budbergytė

**3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai**

Šiuo metu Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – Pelno mokesčio įstatymas) 30 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad perkeliamų atskaitomų mokesčių nuostolių, išskyrus mokesčius nuostolius vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas apmokestinamas taikant 5 procentų mokesčio tarifą, suma negali būti didesnė kaip 70 procentų mokesčio mokėtojo mokesčio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamas pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių metų mokesčių laikotarpių nuostolius. Pelno mokesčio įstatymo 43 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad mokesčiai nuostoliai įmonių reorganizavimo, perleidimo, pertvarkymo atvejais, tenkinus Pelno mokesčio įstatyme nustatytas sąlygas, taip pat gali būti panaudoti apmokestinamajam pelnui sumažinti, tačiau tik ribota suma, kaip numatyta Pelno mokesčio įstatymo 30 straipsnyje.

Šiuo metu Pelno mokesčio įstatymo 46<sup>1</sup> straipsnyje nustatyta, kad investicinį projektą vykdančias vienetas apmokestinamąjį pelną gali sumažinti ne daugiau kaip 50 procentų per mokesčių laikotarpį, už kurį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas mažinamas faktiškai patirtų išlaidų šioje dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančiam turtui įsigyti dydžiu (įsigyjant krovinius automobilius, priekabas ir puspriekabas, apmokestinamąjį pelną dėl šio turto įsigijimo galima sumažinti tik iki 300 000 eurų patirtų išlaidų per mokesčių laikotarpį suma). Apmokestinamasis pelnas mažinamas, jeigu turtas yra reikalingas vieneto investicinio projekto vykdymui ir:

1) turtas yra priskirtinas Pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nurodytoms ilgalaikio turto grupėms „mašinos ir įrenginiai“, „įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)“, „kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)“, „programinė įranga“, „įsigytos teisės“ ir ilgalaikio turto grupės „kroviniai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai – ne senesni kaip 5 metų“ turtui – kroviniams automobiliams, priekaboms ir puspriekabėms, ir

2) turtas yra nenaudotas ir pagamintas ne anksčiau kaip prieš 2 metus (skaičiuojant nuo ilgalaikio turto naudojimo pradžios).

Pelno mokesčio įstatymo 2 straipsnio 12<sup>1</sup> dalyje įtvirtinta „investicinio projekto“ sąvoka – nurodyta, kad investicinis projektas – vieneto investicijos į šio Įstatymo 46<sup>1</sup> straipsnio 1 dalies

1 punkte nurodytą ilgalaikį turtą, skirtos naujų, papildomų produktų gamybai ar paslaugų teikimui arba gamybos (ar paslaugų teikimo) pajėgumams didinti, arba naujam gamybos (ar paslaugų teikimo) procesui įdiegti, arba esamo proceso (jo dalies) esminiam pakeitimui, taip pat tarptautiniais išradimų patentais apsaugotoms technologijoms įdiegti. Vieneto investicijos, skirtos vien tik turimam ilgalaikiam turtui pakeisti kitu analogiškos rūšies ilgalaikiu turtu, nelaikomos investiciniu projektu (ar jo dalimi).

#### **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Įstatymo projektu yra siūloma pakeisti esamą teisinį reguliavimą ir nustatyti, kad:

1) įmonių už mokestinį laikotarpį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas gali būti 100 procentų sumažintas ankstesniais metais patirtais mokesčiais nuostoliais. Mokestinių nuostolių perkėlimo į kitus metus ribojimas siejamas tik su veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, tęstinumu;

2) mokestiniai nuostoliai įmonių reorganizavimo, perleidimo, pertvarkymo atvejais, tenkinus įstatyme nustatytas sąlygas, gali būti panaudoti visam apmokestinamajam pelnui sumažinti;

3) įmonės apmokestinamasis pelnas gali būti sumažintas iki 75 procentų (palikus visus šiuo metu taikomus kriterijus ir reikalavimus investicijoms) ir šias nuostatas taikyti per 2017–2020 metų mokestinius laikotarpius patirtoms išlaidoms. Manytina, kad 2017–2020 metų mokestinis laikotarpis yra optimalus siekiant įvertinti tikslų Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo poveikį investicijų pritraukimui ir šalies biudžetui.

Įtvirtinus šiuos pakeitimus atpigėtų investicijos, pagerėtų ir taptų konkurencingesnė Lietuvos investicinė aplinka. Taip būtų sudarytos sąlygos ne tik į Lietuvą pritraukti užsienio investuotojų, bet ir skatinti tiesiogines vidaus investicijas, kurti naujas darbo vietas, t. y. siūlomas teisinis reguliavimas didintų privataus sektoriaus investicijas.

Pažymėtina, kad toks sprendimas ateityje taptų reikšminga paskata užsienio kompanijoms renkantis Lietuvą investicijoms bei ženkliai pagerintų šalies investicinę aplinką ir pozicijas tarptautiniuose reitinguose.

#### **5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Įstatymo projektu nėra iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, yra tik praplečiamos esamos lengvatos ribos, dėl to numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

#### **6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

#### **7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilies verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Įstatymo įgyvendinimas ir investicinės aplinkos pagerinimas padidins užsienio investuotojų susidomėjimą Lietuva, paskatins vietas įmonių plėtrą, darbo vietų kūrimą ir mokamų darbuotojams atlyginimų didėjimą.

#### **8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Siekiant įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios įstatymų nereikės.

#### **9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nėra naujų sąvokų ar terminų.

#### **10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

**11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Įstatymo projekte siūlomiems pakeitimams įgyvendinti, įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Jeigu įmonės galėtų apmokestinamąjį pelną dėl taikomos investicijų lengvatos sumažinti iki 75 proc. apmokestinamojo pelno, tai, preliminariu vertinimu, valstybės biudžetas netektų papildomai apie 12 mln. eurų pajamų iš pelno mokesčio per metus. Šiuo metu dėl taikomos lengvatos investicijoms taikant 50 proc. ribą netenkama virš 40 mln. eurų pajamų per metus (apie 45 mln.). Kita vertus, svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad lengvatos ribų praplėtimas ženkliai pagerintų šalies konkurencingumą ir sudarytų realias paskatas užsienio kompanijoms plėtoti tiesioginių užsienio investicijų projektus Lietuvoje.

Pažymėtina, kad 2015 m. biudžeto išlaidos, atsiradusios dėl esamos pelno mokesčio lengvatos dėl vykdomų investicinių projektų, sudarė vos 0,3% visų šalies biudžeto išlaidų. Todėl atsižvelgiant į tai, kad, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) vertinimu, 1% sumažinus bendrą mokesčių tarifą įmonėms tikėtinas investicijų padidėjimas iki 5%, tikslinės pelno mokesčio lengvatos efektyvinimas, sudarant įmonėms galimybes susimąžinti apmokestinamąjį pelną ne 50%, o 75%, sudarytų teigiamas prielaidas reinvesticijų skatinimui ir tiesioginių užsienio investicijų augimui.

Panaikinus apribojimą nuostolių perkėlimui, biudžeto netekimai galėtų siekti virš 10 mln. eurų.

**13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Nėra

**14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**

Apmokestinamojo pelno sumažinimas.

**15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.

Seimo narė

Rasa Budbergytė